

آراء فلسفی و کلامی ملا عبدالرزاق لاهیجی و مقایسه آن با حکمت مشاء و حکمت متعالیه

گروه آموزشی فلسفه و کلام اسلامی

علی مطهری

استادان راهنما:

دکتر احمد بهشتی و دکتر نجفقلی حبیبی

استاد مشاور: حجه الاسلام عبدالله نورانی

چکیده :

این رساله دارای مقدمه، یک مدخل و شش فصل است. در مقدمه، ضمن بیان شرح حال ملا عبدالرزاق لاهیجی مقام علمی و آثار او معرفی شده است. مدخل این رساله با عنوان (فلسفه و کلام از دیدگاه حکم لاهیجی) درباره تعریف موضوع، فایده و مرتبه علم کلام و نیز درباره تبویت علم کلام بحث کرده و حاوی نکات دقیقی است. عنوان فصل اول (امور عامه) است. در این فصل پس از اصالت وجود یا ماهیت، وحدت و کثرت وجود، حدوث و قدم، خواص واجب الوجود، ماهیت و لواحق آن، علت و معلول. در فصل دوم درباره جوهر و عرض بحث شده است. فصل سوم تحت عنوان (توحید و صفات واجب تعالی) درباره راههای اثبات صانع، توحید، ذات و نیز صفات حق تعالی خصوصاً صفت علم سخن گفته است. (عدل) عنوان فصل چهارم و درباره مسائلی چون حسن و قبح افعال، جبر و اختیار و کیفیت دخول شر در قضای الهی است. نبوت عنوان فصل پنجم و درباره راههای اثبات نبوت و ماهیت وحی، خاتمیت، معجزه و عصمت می باشد. در فصل ششم تحت عنوان معاد درباره آراء مختلف درباره معاد جسمانی و روحانی بحث شده است.